

ORDINACIONS DE LA CONFRARIA DE SANTA MARIA DE LA CATEDRAL DE GIRONA (1380)

PEP VILA

Des del llibre ja llunyà *Gerona monumental* (1955) fins a l'estudi emblemàtic sobre *El Tapís de la Creació* (1986), Pere de Palol s'ha interessat sempre per la història de la catedral de Girona en els seus múltiples vessants. En aquest homenatge a la seva vasta obra i memòria, estudio i transcriu les ordinacions i títols, fins ara inèdits, de la Confraria de Santa Maria, patrona titular de la catedral de Girona, un conjunt de disposicions redactades el 1380. Aquesta confraria organitzava, al segle XVI, la festa de l'Assumpció amb una vistosa processó pels carrers de la ciutat on es passejava la imatge d'una verge jacent, "el lilit de la marededéu".

A Catalunya, una de les confraries més antigues és, potser, la dedicada a la Mare de Déu de Montserrat, atestada ja al segle XI. També, des del segle XII, trobem arreu de Catalunya les confraries o gremis d'oficis¹ o professionals que s'aixopluguen sota el patronatge d'un sant protector. Josep Maria Marquès,² que ha estudiat l'organització de les confraries medievals a les nostres comarques, remarca que l'erigida a sant Narcís, a l'església de Sant Feliu, és una de les més antigues de la ciutat de Girona (1307). Al segle XIV, fun-

¹ El 1330 els sabaters gironins constitueixen de manera lliure "per manera de confraria a honor de Déu", una societat per tal d'assegurar un enterrament digne a tots els membres de l'ofici. Hi ha dificultats, però, perquè els jurats volen regir-la, en particular en els aspectes de relació amb l'Església. Els jurats demanen una ordinació al consell de Barcelona i també escriuen als cònsols de Perpinyà per demanar-los el parer. Vegeu el llibre de DDAA, *Gremis i oficis a Girona*, Ajuntament, 1984, p. 19.

² *Confraries medievals del bisbat del Girona*, "AIEG", vol. 34, 1994, p. 335-375. Vegeu també el treball d'Antoni Bach, "Confraries medievals", dins *I Congrés d'Història de l'Església Catalana*, Actes I, Barcelona, 1933, p. 215-231, on estudia la implantació de congregacions en altres bisbats catalans.

cionaven ja els capítols dels gremis gironins de Sant Cosme i Damià (1366); Sant Jordi i Elisabet (1386), i Sant Martí (1387). De les religioses, tenim el testimoni de la de Sant Pere Màrtir dels dominics de Girona (1342). Segons Josep Maria Marquès, en l'article abans esmentat, agrupant les confraries locals per titulars, el patronatge de santa Maria, molt estès, ja surt documentat a Cervià el 1163.

En termes generals, la confraria és una associació voluntària de fidels que té com a objectiu realitzar obres de caritat i de pietat, alhora que vetlla per incrementar el culte cap al patró que li és propi. Els principals objectius d'aquestes entitats són benèfics, ja que funcionen com una mútua pietosa. La confraria presta als seus associats un socors inestimable a l'hora de la mort, un ajut moral i econòmic basat en la solidaritat. Pensem que en aquelles èpoques les penalitats de la vida eren molt més acrescudes que ara. Els rèdits dels béns i les almoines recollides servien per dotar casaments; ajudar els confreres i confrasses més desvalguts, i dir misses per la salvació de la seva ànima. Una comissió d'elegits vetllava perquè es complissin els reglaments aprovats. Hom insisteix al llarg d'aquests epígrafs en els guanys que comportava ser membre de l'associació: beneficis de dir misses per difunts, vetlla dels morts, socors als indigents, etc. Les confraries també foren creades per satisfer uns interessos més materials. Els confreres, amb les seves aportacions, sufragaven altars i ajudaven en la construcció d'esglésies. El benefici eclesiàstic era un conjunt de rendes que s'adscrivia a un altar de l'església. Aquest estava gestionat per un clergue o beneficiat. Segons Christian Guilleré, la importància de les confraries en la vida de la ciutat ve acreditada per la pràctica testamentària: "En el període 1330-1340, el 6 per cent dels testaments van fer deixes a una o més confraries: entre 1340 i 1347, el 10 per cent; un 12 per cent, el 1348, i prop del 15 per cent, després de la pesta."³

³ *Girona Medieval*. "Quaderns d'història de Girona", Diputació-Ajuntament, 1991, p. 82. Hom pot trobar informació més exhaustiva sobre la societat medieval gironina en el seu llibre *Girona al segle XIV*, Ajuntament de Girona-Abadia de Montserrat, 1993.

Els estatuts fundacionals de la Confraria de la Catedral,⁴ que foren redactats el 1380, són de l'època del bisbe Bertran de Mont-rodon i de

⁴ En el repertori de Pontich (Arxiu Capitular, vol. I, entrada *confraria*, fol. 414v i s.), trobem també moltes referències sobre la institució i funcionament de la "Confraria de la Mare de Déu". Són notes que el canonge de la Catedral Sulpici Pontich, home molt lloat per Jaime Villanueva, extreu i anota de centenars de documents. La primera fa: "Confraria de la Mare de Déu y sas ordinacions confirmadas en llibre d'estatuts, fol. 27". Segueixen després extractes de moltes notes, copiades de molts manuscrits del Capítol, que arriben fins al segle XVIII. La majoria corresponen al segle XVII, que possiblement és quan la confraria, amarada de pietat barroca, arrela amb més força i té més influència entre tots els estaments de la societat gironina. Una relació molt sumària i resumida de les notes del repertori de Pontich, referides només al funcionament de la confraria durant el segle XIV, la majoria anteriors a la refosa dels estatuts, prova de la seva antiguitat, és la següent:

- "3 kalendas juny 1320", sobre la crema dels ciris de la confraria en la processó del Corpus.

- "En lo "Libre vert", fol. 25r es acte fet a 7 kalendas de agost 1320 [...] en què la Abadessa Cecília y monastir Vallis Llaura del Bisbat de Urgell, tenint hipotecada la Dècima de Sobrerroca per lo vestuari de las religiosas ab donació li'n feu Ermessindis de Cartellà, sa germana, senyora de Estolas a 6 idus octubre 1318 [...], i trobant-se compellida per lo senyor bisbe Pere, senyor del feu, a vendrer-la. La veneren a Barrau y Mercader, clerchs de Gerona, procuradors de la confraria de Santa Maria de la Seu en nom de dita confraria, y presbiterat instituhit per los confreres en preu de 3000 l., lo que llohà lo senyor Bisbe, y dits procuradors li prometeren lo quart." Aquesta nota sembla que és un regist del pergami núm. 838 de la Mitra. Vegeu l'inventari publicat per Josep M. Marquès, *Pergamins de la Mitra* (891-1687), Institut d'Estudis Gironins, 1984, p. 77.

- Extracte de les ordinacions fetes el 28 de maig de 1385. Pontich, quan parla del privilegi de l'infant Joan, apunta: "[...] y nota que no se parla paraula de jurats, y contenint permís per juntar-se, no obstant mana a sos oficials no inquieten, ni perturben". És a dir, que li fa estrany que la confraria s'hagués establert al marge del govern dels jurats de la ciutat.

- "Llicència per edificar la segona capella, de la part del mig die, en lo Cap de la Iglesia, baix la invocació de St. Thomàs apòstol (gener de 1313)."

- "Acte de 7 kalendas, abril 1316, en què la confraria fundà i dotà lo benefici de sant Tomàs."

- "Acte de 17 kalendas, juny 1338, en què lo Sr. Bisbe Arnaldo aproba la col.lació del benefici feta a 3 kalendas, mars 1336."

- "Acte a 10 de mars 1352 en què [...] fundaren un benefici de sant Tomàs."

- "Acte de 19 de juny 1377 [...] ordenaren augment de renda y càrrechs als dits dos beneficis."

- "La mà del capítol se coneix en què los llibres de la confraria són recondits en lo arxiu en una caxa plena d'ells. En dits llibres consta que des de dit temps se han nomenats pabordes, en què lo primer sempre es estat capitular, consta de moltas nominacions des de últims de la centúria de 1300, y casi de tota de 1400, y en los pasaments de comptes que se troban en los dits llibres, consta de molts actes." Com podem veure per tots aquests apunts, la Confraria de Santa Maria ja funcionava a ple rendiment des de la primera meitat del segle XIV.

- "En lo armari del núm. 58 en llibre intitulat de la confraria a fol.1 se troban ordinacions fetas a 28 maig 1385; en fol.4 r se porta lo privilegi donat a la confraria per lo Infant Dn. Joan, primogènit de Aragó, Duch de Gerona, y governador del regne de Gerona, als 5 maig 1385 amb incerta de las ordinacions de la Confraria, en què apar deuen esser elegits quatre pabordes, dos eclesiàstichs y dos seculars, y dos procuradors, un eclesiàstich y un secular, que tngam poder per donar per matrimoni fins a 50 sol., y de almoynas 20 sol. s vergonyans."

Sorribes (1374-1384),⁵ continuador de l'obra del seu oncle Arnau de Mont-rodon, bisbe i bibliòfil que instituí el culte a Carlemany. Com que la catedral romànica, de la qual només en queda la torre homònima, fou consagrada el 1038, hem de suposar que el culte a la Mare de Déu era molt més antic. El text del XIV dóna la impressió que és una refosa d'una reglamentació més antiga. De segur que la seva preexistència fou llarga, atesa la importància de la catedral de Girona, consagrada l'any 1015 per Pere Rotger, fill del comte de Carcassona i germà de la comtessa Ermesinda; cunyat del comte de Barcelona Ramon Borrell. L'altar de Santa Maria, seu de la institució, és esmentat sovint al llarg dels articles fundacionals. Els pabordes encarregats acorden revisar de bell nou els estatuts on s'explicaria la fundació de la Catedral feta per Carlemany amb la confirmació dels estatuts amb un privilegi reial. Com molt bé ho explica Gabriel Roura:

“Una altra dimensió sociopastoral del culte a sant Carlemany la tenim en la institució i desenvolupament de la Confraria de Santa Maria de la Seu. Aquesta pia societat neix, ultra els motius i finalitats propis de tota confraria, inspirada en l'exemple del Sant Emperador, el qual, en fundar la nova seu gironina, la va dedicar a santa Maria, com havia promès.⁶

“Cal remarcar que la fundació de la confraria és molt anterior a l'establiment de la festa oficial de Sant Carlemany, la qual cosa confirmaria, una vegada més, la popularitat del sant entre els gironins.

“El dia 12 de gener de 1313, Pere de Rocabertí, vicari general i successor del bisbe Guillem de Vilamarí, atorga llicència a la Confraria de Santa

⁵ Vegeu el treball d'Antoni Pladevall i Font, *Arnau i Bertran de Mont-rodon, dos grans bisbes gironins del segle XIV*, “AIEG”, vol. XXXIV, p. 395-425.

⁶ En el cronicó de Joan Gaspar Roig i Jalpí, falsament atribuït, a Bernat Boades, *Libre de feyts d'Armes de Catalunya*, Barcino, Barcelona, 1935, (vol.II, pàgs.37 i ss.) llegim els fets llegendaris de la conquesta de Girona pels exèrcits de Carlemany. Entre aquests hi ha el de la fundació de la catedral per una promesa del conqueridor: “(Carlemany) obeint al manament de la humil verge Maria, la'n faé seu cathedral com abans era, confermant-ho lo cardinal qui per açò e altres afers eclesiàstichs avia poder pare sant de Roma. E axí com abans de la destrocció de Spanya aquella sgleya era edificada sots la invocació de nostra dona santa Maria, axí mateix fo apellada llavors” (pàg.42).

Maria per edificar una segona capella, sota la invocació de sant Tomás.⁷ [...] Tres anys després, el dia 26 de març de 1316, els confreres capitulars Ramon de Vilaritg, Hug de Cruïlles, abat de Sant Feliu, i Arnau de Mont-rodon funden un benefici presbiteral, i l'estableixen en la nova capella de Sant Tomàs. La confraria anà creixent i una nova capella s'edificà a la Torre Gironella, sota la invocació de sant Cristòfor, perquè al cementiri allí situat, i a redós de la capella, hi fossin enterrats els membres de la confraria.”⁸

Els estatuts fundacionals contenen 18 epígrafs. Els que avui ens ocupen s'incien amb un privilegi reial de Joan I signat el 28 de maig de 1385. Per a la seva institució, les confraries, de vegades, recorrien a l'autoritat del rei en lloc de demanar-ho al bisbe o a una altra dignitat eclesiàstica. A llarg dels articles, es descabdellen unes normes bastant semblats a molts altres capítols constitucionals sobre l'ingrés de nous membres, l'aportació econòmica dels fidels al seu sosteniment, les autoritats civils i eclesiàstiques que el governen, etc.

Els tres primers expliquen com els confreres i confrasses s'han de reunir a la catedral, davant de l'altar de Santa Maria, el segon dimecres de quaresma per oir la missa i el sermó. Hom detalla els pagaments fets en metàl·lic i espècies al prevere i al diaca que participen en els oficis divins. Després de la missa i de l'absolució general, els clergues situats dintre les reixes de l'altar de Santa Maria deien els set salms penitencials. També es reglamenten les oracions, oficis de morts i les misses que s'han de dir per les ànimes de tots els confreres passats d'aquesta vida, dintre i fora de la ciutat. Sempre que puguin, els confreres vius han d'assistir als funerals per portar els cossos dels seus companys fins al cementiri i pagar el que els pertoca. Els confreres s'han de reunir el segon diumenge de quaresma, després de dinar, per llegir, tractar i ordenar les ordinacions. Cada dos anys s'elegiran quatre pabordes i dos procuradors, elecció que es comunicarà des de la trona de la seu. Quatre tocs de

⁷ El 1316, els confreres de la Confraria de la Seu doten un benefici de l'altar de Sant Tomàs (*Dotalies* 1, fol. 65-67v); el 1352, uns altres confreres tornen a instituir un benefici a la capella de Sant Tomàs, celebren una missa a la capella de Sant Cristòfol, recentment construïda, prop del cementiri nou (*Dotalies* IV, fol. 30-33). Els pabordes de la Confraria de la Seu institueixen benefici a la capella de Sant Cristòfol, novament constituïda fora de la ciutat de Girona, dins el cementiri nou (*Dotalies* 2, fol. 123 i 25-29). Aquestes notícies sobre el funcionament de la confraria primitiva, abans de la nova refosa dels estatuts, les dec a l'arxiver episcopal Josep Maria Marquès, a qui agraeixo les seves atencions.

⁸ Gabriel Roura, "L'ofici de Sant Carlemany al Bisbat de Girona", dins *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, IV, Institut d'Estudis Catalans, 1990, p. 44.

les campanes majors així ho anunciaran.

El quart parla de l'elecció de quatre bons homes d'entre els confreres, per un termini de dos anys, per a les funcions de pabordes i regidors de la confraria (dos clergues i dos llecs). Pel cinquè, sabem que dos confreres més (un clergue i un llec), juntament amb els anteriors, fiscalitzaran els acords, els inventaris, l'administració i els comptes de la confraria, efectes que han de dipositar a la caixa de la confraria. Els elegits han de jurar els seus càrrecs quan en prenguin possessió. Els quatre pabordes novament elegits tenen capacitat per impugnar, absoldre i tancar els comptes dels seus predecessors.

El cinquè es complementa amb el desè, que dóna poder a dos procuradors de la confraria perquè cada any tinguin cura dels deutes pendents, que no es perdin. S'han de deixar consignats per escrit, perquè puguin ser recobrats pels successors en el càrrec.

L'onzè, també de caire econòmic, s'ocupa de l'aprofitament dels béns de la confraria, les vendes de drets, donacions, censals, capbreuacions i propietats, i d'ingressar els diners a la caixa de la tresoreria. El setzè explica que els beneficiaris de la confraria no en podran disposar sense l'autorització dels quatre pabordes.

El sisè, setè i novè recullen aspectes sobre les obres de caritat i les almoines que s'han de fer a la gent més desvalguda, que són malats, vells o pobres. La confraria s'ha de proveir de béns, segons la necessitat i consciència de cadascú, per atendre els casos més extrems i desesperats. La confraria també dota casaments. Es demanen ajudes monetàries als confreres en la preparació de les quatre festes anuals en honor de santa Maria.

El vuitè toca el capítol de l'admissió de membres a la confraria i la seva inscripció en el llibre general, del qual s'encarreguen quatre pabordes.

El dotzè estableix la redacció d'un llibre amb els estatuts i capítols de la confraria, perquè els confreres sàpiguen en tot moment el que es fa. El llibre serà fermat a les cadires del cor amb una cadena.

Pel tretzè i catorzè, sabem que una persona elegida tindrà una esquella amb la qual avisarà de la mort d'algun confrare. Els procuradors hauran de saber el dia de la reunió i quins confreres han passat a l'altra vida durant el període anterior.

El quinzè és doblement interessant, perquè, a més de dir-nos que s'han de fer dotze ciris bells i bonics, pintats amb la imatge de la Mare de Déu i la imatge de la ciutat, sabem que aquesta confraria anava amb els ciris a la processó del Corpus des de temps molt reculats.

El dissetè recull el cerimonial i les servituds que ha d'observar el tresorer, que és l'encarregat de preparar els vestits sacerdotals i posar un pal·li negre a l'altar de Santa Maria el dia de l'ajustament anual de la confraria.

Un darrer punt ordena transcriure la llegenda de la conquesta de Girona per Carlemany, per a memòria de predicadors, perquè divulguin els fets miraculosos de la Verge Maria en la presa i conquesta de la ciutat. El text, que figura copiat a continuació d'aquestes ordinacions del segle XIV, serà editat en breu per l'arxiver del Capítol, mossèn Gabriel Roura.

EL MANUSCRITS

Dels estatuts de la confraria, n'he vist dues transcripcions. Una de l'any 1380, copiada en el llibre *Institutio Confratrie*,⁹ del segle XIV, sobre la qual baso aquesta edició, i una segona del segle XVIII, transcrita amb algunes variants en la nova consuetat en honor a santa Maria, *Llibre de la Antiquissima*

⁹ *B.V. Mariae Almae Sedes Gerundensis. Tractatus de captione Gerundae. De edificatione ipsius cathedralis Ecclesiae, comodo Karolus Magnus Imperator eam dotavit atque in ea episcopum ordinavit. Liber iste est antiquissimus sed quia erat pene dirutus renovatus fut anno Domini 1708.* Ms. 18 de l'Arxiu Capitular escrit en lletra gòtica, a dues columnes. Al fol. 1 hi ha les ordinacions de 28 maig 1385. Al fol. 4v, el privilegi reial amb les ordinacions de la confraria (4v-8v). Al fol.9, comença el tractat de la reconquesta de Girona per Carlemany. Els fol. 14 i 16 són en blanc, destinats a les ordinacions presents i futures de la confraria. Al fol. 17, hi ha l'autorització del vicari general del Capítol de la Catedral per edificar la segona capella de migdia en el cap de la Catedral, ja començada l'any 1313. Hi ha la llista dels canonges que firmen l'acta. Al fol. 18, trobem la dotació del benefici de sant Tomàs per la confraria (7 calendes abril, 27 de març de 1316). Al fol. 20, la confirmació del predit benefici. Tinc entès que les disposicions de la confraria també figuren al "Llibre d'Estatuts", fol. 27, que no he consultat. Agraïxo a mossèn Gabriel Roura i a Joan Villar les facilitats que m'han donat per consultar aquesta obra.

*Confraria de Nostra Señora de la Santa Iglesia Cathedral de Girona*¹⁰ (ms. 17d, 1, 1766, p.19-30).

Els estatuts s'obren amb un privilegi de Joan I de Catalunya i Aragó (Perpinyà 1350 - Foixà 1396), que, essent infant, ostentà els títols de duc de Girona i comte de Cervera.¹¹ En la consuetada setcentista es copien, doncs, d'altres documents antics que testimonien un passat ric i esplendorós d'aquesta organització pietosa. Edito el text del segle XIV, encara que he tingut en compte el del XVIII.

¹⁰ *Llibre de la Institució y Fundació de la Confraria de Nostra Señora de la Santa Iglesia de Nostra Señora de la Santa Iglesia Cathedral de Gerona, en lo qual se fa Patent un Estat de dita Confraria, y Dependents de ella, y una total noticia del Principi de sa erecció fins al Present per lo bon Regiment de la Administració de aquella. Fet y ordenat en 1766 essent Pabordes los il.lustres señors D. Felip Campa, canonge; Don Pio de Andreu y Fondevila, Miquel Armangol, prebere beneficiat, y Don Francisco de Prats y de Ferrer.* A les pàgines 3 i 4, on hi ha copiada la *Institució y fundació de la Confraria de Nostra Señora de la Santa Iglesia Cathedral*, llegim: "Se ignora lo dia y any de la sua Institució y Erecció, com y las Ordinacions que ab aquella foren prescritas, el que no obstant, se té per cert que fou fundada en la Centuria de 1200 [...] se feu per los confreres altre Institució, o bé la instituíren de nou en lo any 1385, ab la qual detretas, esmenadas y corregidas algunas de las ordinacions primitives, feren y formaren de nou altres Ordinacions, com de tot se farà patent [...]". A les pàgines 4 i 5, parla breument dels orígens d'aquesta confraria: "Primerament se manifiesta que dita confraria ja era erigida y fundada en lo Principi de la centúria de 1300 amb lo acte de llicència que lo dia antes dels idus del mes de janer del any 1313 se concedí per lo molt il.lustre Capítol de esta Santa Iglésia Cathedral als Confreres per edificar y fer capella en dita Santa Iglésia; y essent així, se té per cert, y se considera que fou ja erigida y fundada molt y molt antes del Principi de la Centúria de 1300, y per consequent en la Centuria de 1300, lo qual acte de llicència és com se segueix". A continuació, copien el manament del fol. 17 i següents del manuscrit del segle XIV, anteriorment esmentat, pel qual Pere de Rocabertí i altres edificaren una segona capella *sub invocatione Beati Thomas Apostoli*.

Sobre els capítols dedicats a la institució i ordinacions, vegeu: *Institució o Renovació de la Institució de la Confraria de Nostra Señora de la Santa Iglesia Cathedral de Gerona feta en lo anys 1385* (p. 11-17). *Real Privilegi y Ordinacions de la Confraria de Nostra Señora de la Santa Iglesia Cathedral de Gerona* (p. 19-30).

¹¹ En la pàgina 17 de la "Consuetada de 1766", llegim aquesta declaració d'intencions: "De la sobreinsertada Institució de esta Confraria se manifiesta que desitjant los Confreres evitar la mala y perversa intensió y ànimo de aquells que intentavan postrar-la, y acabar-la totalment, per dir que no era lícita ni honesta per no se auctorizada per lo Príncep Secular, y volent mantenir y conservar perpetuament aquella, fou concedit dit Privilegi a dits Confreres per lo REY de Aragó, ab que aprobà, llohà y confirmà dita Confraria, y las Ordinacions y Constitucions estatuidas y ordenadas per dits Confreres ab son Real despaig. Dat en Gerona als 5 de maig de 1385, lo qual Privilegi y Ordinacions són com se segueixen [...]". En el manuscrit del segle XVIII, es copien noves ordinacions (1485-1550, p. 33-37): "Ordinacions fetas lo primer de maig 1587" (p. 39-40); "Altres ordinacions de 25-3-1607" (p. 43-44).

[REAL PRIVILEGI Y ORDINACIONS DE LA CONFRARIA DE NOSTRA SEÑORA DE LA SANTA IGLESIA CATHEDRAL DE GERONA]¹²

[fol. 4v] Nos Infans Johannes Serenissimi Domini Regis Petri primogenitus, eiusque Regnorum Generalis Gubernator, Dux Gerunde, et Comes Cervariae. Dum conditionem humane fragilitatis attendimus et qualiter omni creature in die sancti Iudicii retribuetur pro meritis intenta consideratione, pensamus, sit honram mortis unus quisque quantum ex alto nobis permittitur prevenire debemus, ut eterni clemencia iudicis apud quem excepcio vel provocatio locum sibi non vindicat ommissio rigore iudicii dignetur de sue gratie plenitudine miseri verum cum devotarum orationum, et elemosinarum suffragia inter alia meritoria opera animarum prosint multipliciter ad salutem. Et ob hoc pro parte vestri dilectorum et fidelium nostrorum confratrium beate Marie sedis Gerundensis nobis fuerit humiliter supplicatum quod quedam capitula inter vos, ut confratres ipsius Confratrie diu est inhita, sive facta, ac etiam dictam confratriam, et omnia, et singula retrolapsis temporibus eiusdem confratrie occasione facta, et pariter ordinata de nostri solita clemencia, et benignitate laudare approbare et etiam confirmare omnino dignemur quorum capitulorum tenor sequitur sub hiis verbis.

1. Primerament volen e ordonen que tots los comfres e comfresses de Madona Sancta Maria de la Seu de Gerona sien ajustats en le sgleya de la dita Seu lo segon dimecres de coresma de matin, per hoyr lo sermó e la missa, le qual sia aquí celebrada sollepnament en l'altar de Madona Sancta Maria ab

¹²Títol extret del *Llibre de la Antiquíssima Confraria*, de 1766. En nota al marge esquerre del foli llegim: "Est Privilegi y Ordinacions estan continuadas en lo llib. en foleo de full en pergami intitulat *Institut. Confratr.*, fol.4. El original en pergami és en lo plech 1 de actes en pergami núm.1. De est Real Privilegi se ha fet un transsumpto, és en lo plech 1 de actes en paper núm. 8."

Sabem que, al segle XVIII, els estatuts de la confraria foren enviats a Madrid per a la seva confirmació i renovament: "El Real Edicte que se cita infra, fol. 507 dóna motiu de representar a Madrid per la conservació de aquesta confraria de la Verge Maria titular de la nostra Iglesia Cathedral de Gerona, y en conseqüència, després de los prosehiments a dits, fol. 507, continuats, fou confirmada dita confraria per decret de Consell Real a 3 de mars de 1775, el qual se conserva original, archiu de dita companyia, plech núm.1" (p. 29). Els llibres de comptes de la Confraria de Santa Maria conservats comencen al segle XVI. El primer, que va del 1581 al 1619, conté 353 folis escrits. La documentació, encara per estudiar, arriba fins al 1856.

diague e alfuyadors¹³ ab capes, e sia dat dels bens de la dita comfraria al prevera 1 sòlido, e al diague e sots diague a quascun, e a quascun dels dits [fol. 5] alfuyadors VI diners. En la qual missa sia feta offerta de una liura de pan de canonge e mitg corton de vin, e 1 ciri de miga liura de cera per un dels procuradors de la dita comfraria, qui aquí hajen e dejen esser presents.

E apres la dita missa sia feta absolució general, e sien dits los VII psalms penitencials per tots los clergues qui aquí seran dins les rexes del altar de Madona Sancta Maria e, aquel matex dia, vajen per cor e sia dada oblació als clergues de la Seu, qui celebrar volran misses deffunctorum per anima de tots los confreres e confrasses de la dita comfraria, en lo qual ajust cascun comfrare e comfraessa pach e sia tengut de pagar 1 sòlido, e aquels qui metre si volran II sòlidos als dits procuradorsconvertidors en profit de la dita Comfraria.

2. Item que cascun clergue confrare sia tingut a dir primerament, tots divenres dels quatre temps, lo offici dels morts, ho 1 missa deffunctorum. E enquare per cascun comfrare e comfraessa de la dita comfraria, qui muyren dins ho de fora la ciutat de Gerona hajen a dir lo dit offici dels morts, ho una missa deffunctorum, e açò dins IX dies après, que sabran la fin d'aquel ho d'aquela la dons primers següents, e los confreres lechs hajen a dir o fer dir tots los dits divenres de les quatre tempores, XXX veus lo *Pater noster* e XXX l'*Ave Maria*, ho en satisfaccion, si no volen dir los XXX *Pater noster*, e les XXX *Ave Maries*, que pusquen dir ho fer dir una veu los VII psalms.

E axí mateix per cascun comfrare e comfressa, qui muyren dins IX dies après, que sabrà la fin d'aquells, cent veus lo *Pater Noster* e Cent la *Ave Maria*. [5v] Emperò aquells qui saben legir e tots altres, si més ho amens hajen a dir o fer dir-la ladons II veus los VII Psalms Penitencials ho una veu lo dit Offici dels morts, ho dar en satisfaccion de les dites coses al dits procuradors VI diners per cascun comfrare e comfraessa convertidors en profit d'aquella comfraria, ho fer dir una missa deffunctorum.

E ultra aço que cascun dels dits confreres vius hajen e dejen esser a la dita sepultura dels dits confreres e confrasses morts, si ésser hi poran, e los cossos d'aquells portar a la sepultura. E que cascun comfrare e comfresse

¹³ *Al fuyadors*: El DCVB transcriu aquest mot a partir d'unes ratlles del text de les ordinacions gironines de 1385, sense donar-ne cap explicació ni de l'etimologia ni del seu significat, que jo també ignoro. La indicació bibliogràfica que dóna el diccionari de la revista d'on fou copiat aquest document és incorrecta, motiu pel qual no l'he poguda consultar.

sien encare tenguts a pagar a la fin V sòlidos volent que a casscun comfrare et comfresses sia, e deja esser portada la creu de la dita comfraria, un que sien soterrats dins la dita ciutat de Gerona, e lo cobertor de la dita comfraria.

E encare volen e ordenen que, en cascun dels dits divendres de les quatre tempores, hajan anar per cor de la dita seu, donant a quascun clergue qui y sia oblació; los quals clergues hajan a cantar misses e fer absolució general en lo sementerí de la dita Seu. E après dir lo VII psalms en l'altar de Madona Sancta Maria per anima de tots los dits comfreres e comfresses vius e passats d'esta vida.

3. Item que ls dits comfreres se hajan ajustar altra veu lo segon dimenga de Coresma ladons prop seguent, apres dinar, a la dita esgleya per legir, tractar e ordonar las ordinacions fetes e fahadores per rahon de la dita comfraria, e que y haja sermó en lo qual dimenge, ço es de dos en dos anys, elegesquen IIII pebordes e II procuradors de la dita comfraria segons que daval es escrit, lo qual ajust sia de [fol. 6]nunciat al poble lo dimecres en la truna de dita Seu, volent que en quescun dels dos ajusts damon dits, sien sonats los senys majors de dita seu, per los quals senys a sonar sien dats III sòlidos ço es per quescun tret I sòlido, e lo primer faran lo primer dimarts de Coresma après pulsació de la Ave Maria, e l'altra l'endemà matí après Prima, e l'altra lo dimenge ladons pus prop següent après dinar.

4. Item que en lo dit segon ajust sien elegits IIII bons homens dels dits comfreres en pebordes, ço es saber dos clergues, e dos lechs, que en los II anys ladons prop següents sien pebordes, e regidors de la dita comfraria.

5. Item II altres comfreres, ço és I clergua e I lech, qui sien procuradors dels dits pebordes en la dita comfraria, los quals IIII pebordes ensemps hajan e dejen resebre tots los bens de la dita comfraria ab inventari publich, lo qual hajan a metra dins la caixa de la dita comfraria, volent e ordonant que ls pebordes e procuradors demon dits hajan o dejen jurarquascun al començament de lur regiment, que bé e leyalment, se auran envers aquela comfraria, aytant com en ells seran, en Deu lus administrara, e que a la fi de lur regiment ço dins II mesos ladons prop següents, tamben los dits pebordes com procuradors reten bon compte e leyal en poder dels pebordes qui novelament seran elegits.

E aço en presencia dels procuradors qui seran ladons prop pus passats de tot ço que tengut e administrat auran de la dita comfraria, e tornaran de present tot ço que a tornar hauran et deuran per aquella, volent encara que ls [fol. 6v] dits IIII pebordes novelament elegits hajan plen poder de hoyr, impugnar, condempnar, absolre e fermar los comptes dels dits pebordes e procuradors,

qui ladons seran estats; e an fer fins e absolucions sobre los dits comptes, e aquells los quals IIII pabordres novellament elegits hajen e dejen jurar, que be he leyalment se hauran en hoyr los dits comptes, e a fer fin d'aquells, e en totes les altres coses a profit de la dita comfraria.

6. Item volen e ordonen los dits comffrades que ls dits IIII pabordres ensemps hajen bastant poder de dar fins ha L sous en noces e oltra aço a qiscun pobre vergonyant, e en altres obres de caritat tro a XX sòlidos, e no pus, e açò una vegada, e moltes segons lur bona consciencia, dels bens de la dita comfraria [la ont los sera]¹⁴ vist faedor, e oltra aço puxen donar en quescuna de les IIII festes principals de madona Sancta Maria tro ha XL sòlidos la unt, lus sera vist necessari segons lur bona consciència. Es entes empero, que les dites almoynes sien dades ha comfrades ho a fills de comfrades de la dita comfraria.

7. Item volen y ordenen los dits comfrades que si alguns comfrades o comfrases de la dita comfraria seran posats o posades en malaltia, pobresa, veylesa, decrepitat o en altra ledesma necessitat que los dits¹⁵ pebordres sien tinguts de provehir dels bens de la dita comfraria aquells en lurs necessitats, també en sanitat, com en malaltia, e de pagar a ells l'ordre de la extremaunció si aquel demanaran, e la sepultura, si així morran frayturossos. E aço façen a quascun segons son estament e condicion [fol. 7] e necessitat lur bona consciencia el açò carregant.

8. Item¹⁶ que ls dits IIII pebordres no reseben en dita comfraria nenguna persona que sapien esser de mala fama ne ensensada. E axí mateix que nengun procurador de la dita comfraria, no pusquen resebre comfrara, ni comfrasse en aquela, sino en los dies dels dits dos ajusts sens licencia e voluntat dels dits IIII pebordres, ho II de aquells, ço es de I clergue e de I lech, e que quant rebuts los auran, los hajen e dejen escriure en lo libre de la dita comfraria dins vuyt dies apres que resebuts los hauran de la dita comfraria de Madona Santa Maria demont dita, e no en altre manera.

9. Item que ls dits II procuradors de la dita comfraria hajen poder de donar V sòlidos ha pobres vergonyants, e altres obres de caritat tantes vegades

¹⁴ El text entre claudàtors l'afegeixo segons el text de la còpia del segle XVIII.

¹⁵ Dits figura escrit a l'interlineat.

¹⁶ "Per no tenir la confraria, los dos ajusts que antiguament tenia, los procuradors escriuen en los llibres de dita confraria en qualsevol temps als quals desitjan ser confrades, y que son de bona fama". Aquest afegit és de la consuetud del segle XVIII.

quantes necessari serà declarat, emperò que. ls hajen a donar de consentiment del pebordres o II d'aquells dels quals sia la I clergue, e l'altra lech. És entès, emperò, que les dites almoynes sien dades ha comfres ho a fills de comfres de la dita comfraria.

10. Item que els dits II procuradors de la comfraria sien tenguts de fer ço que. ls dits III pebordres per rahó de la present comfraria lus diran, e més avant de demanar e resebre, he ajustar reyalment e de fet tots los deutes de la dita comfraria continuadament quescun any. E los deutes, qui a pagar restran a la fin de lur temps, ço es dins II meses ladons prop seguents hajen e dejen dar per escrit a mession de la dita comfraria a lurs succeydors en lo dit offic per tal que no.s perden, los quals procuradors hajen quescun per son trebay [fol. 7v] per quescun any L sòlidos.

11. Item que los dits procuradors façen totes les vendes, drets, censalls e propietats de la dita comfraria capbrevar als tenedors d'aquells per tal que no.s perden, lo qual capbreu ab totes les scriptures, e cartes, e ab tota la moneda e altres coses de la dita comfraria hajen a metra en la caxa de la dita comfraria, la qual estiga dins la thesauraria de la dita seu, e en la qual caxa hajen esser III panys e III claus, les quals tenguen los dits III pebordres, ço és quescun una, volent e ordonant que totes les vendes e donacions de la dita comfraria se hajen a fermar per les dits III pebordres¹⁷, si scriure sabran, sino en poder de notari públich, qui scrisqua la ferma per ells, en altre manera, que no tenguen ni vayen les dites vendes. E de tot açò que faran e resebran metre en I libre de pergamin, qui estia en la dita caxa, per haver memòria d'aquells.

12. Item sia fet I l'altre libre de pergamin en lo qual sien escrits tots los capitolls de la dita comfraria per tal que les gens vejen quins ne quals bens se fan per la dita comfraria, ne que an a fer per aquela, lo qual sia fermat ab cadena, en les cadires del cor de la dita seu.

13. Item que per la dita comfraria sia tenguda una bona dalmatiga e una squella bona manual, la qual ten¹⁸ algun hom de la dita ciutat, en açò elegit, que denunciï així com és acostumat que quescun comfrare e comfressa, quan morran per satisfier a la anima d'aquells en les dites coses per los comfres vius, e açò de licencia dels procuradors de la dita comfraria, e no en altra

¹⁷ Al marge esquerre del foli, llegim una crida amb el mateix tipus de lletra que diu: "*Ratio circa firmam faciendam in alienatibus per III prepositos*".

¹⁸ El manuscrit diu *ten*. Hi ha , però, una esmena posterior que ho converteix en *tenga*.

manera. E no res menys haja e deje denunciar lo dia del dit primer ajust.

14. Item ordenen que ls dits procuradors hajan a denunciar [fol. 8] lo dia del ajust los comfres e comfresses qui seran pasats d'esta vida en l'any pus prop passat.

15. Item que sien fets XII ciris bons, y bells depints ab la ymage de la gloriosa verge Madona Sancta Maria, e ab senyal de la ciutat, los quals servesquen acompanyar la professon de la festa del precios cors de Nostre Senyor Jesu-Christ, [dels quals volen que VI sien portats als cors de quescun confrare]* mentre que serà portat per la dita ciutat, los quals sien portats per los dits comfres, e los quals hajan en estar en poder dels dits procuradors.

16. Item que nengun confrare qui tenga benifet de la dita confraria o sia tengut de comanda de diners o faça censal mort ho violari de la dita confraria, no pusquen tenir ningun regiment d'aquela fins que haje de totes aquelles fin general dels dits IIII pebordes.

17. Item que lo dit thesaurer qui ara es o per temps serà, si la dita ordinacio seguir volra, haja administrar e appereylar lo dia del dit ajust tots anys, ço és saber lo segon dimecres de coresma¹⁹ los vestiments sacerdotals, e posar un pali negre en lo altar de Madona Santa Maria, e dues capes d'alfuyadors, e per rahon d'aquest carrech lo dit thesaurer sia confrare de la dita confraria, e sia franch e quití d'aquela servitut que ls confreres son tenguts a la dita confraria per rahon de diners. Mas que sia tengut de fer altre servitut, així com son misses e offici de morts e tot altre offici, en que no haja diners.

Item sia fet translat en pergamí de la presa he conquesta de Gerona per lo rey Karles feta, lo qual estiga en la dita caxa per tal que tots temps, ne sia feta memoria e per tal que ls preycadors als [fol. 8v] quals sia mostrat facen special mencion los II dies dels dits ajusts, e que les gens sapien los miracles e maraveyles, que la gloriosa Verge Maria feu sobre la dita preson, e conquesta de la dita seu de Gerona.

Nosque dictis supplicationibus inclinati benigne considerantes preinserta capitula, et contenta in eis fore rationabilia, et in eisdem multa noscantur salubria contineri per que vitatis dispendiis, dicte Civitatis et habitantium in eadem vobis dictis confratribus plura utilia, actore domino, subsequenter:

¹⁹ Al marge dret del foli hi ha una crida amb una inscripció llatina, escrita d'una altra mà: "*De his que concernint ea que tenetur facere et quibus gaudet Thesaurarius*".

* Aquest fragment entre claudàtors figura escrit al marge inferior esquerra del document. La lletra és de la mateixa mà. La consuetud del segle XVIII intercala aquest període després de "Jesu-Christ".

Thenore presentis praedicta capitula, et contenta in eis, et confratriam predictam concedimus, laudamus, et approbamus, confirmamus et nostre confirmationis presidio roboramus. Et ne minus cum praesenti vobis confratribus dicte confratre presentibus, et futuris contendimus et facultatem plenariam elargimur recipiendi, et in dicta confratria colligendi, et tot²⁰ confrates, quot vobis dictis confratribus vel prepositis dicta confratrie videbitur expedire, ac etiam eligendi et faciendi propositos syndicos. procuratores et administratores in ipsa confratria, ipsisque propositis sindicis, procuratoribus et administratoribus dandi et conferendi omnimodam potestatem regendi, administrandi recipiendi, colligendi, agendi, defendendi omnia, et singula bona ipsius confratrie ac etiam quantumque aliam potestatem, qua vos dicti confrates in simul vel divisim habetis et vobis competit in et super bonis confratrie predictae. Concedimus in qua vobis confratribus ante dictis quatenus omnibus confratribus dicte confratrie, presentibus et futuris liceat congra [fol. 9] gare pro communibus negociis dicte confratre ad sonum squille, vel cimbalarum aut alias absque incursus pene alicuius ac etiam facere, et ordinare ordinationes, et capitula quaquumque seu quavis opera pietatis ipsam confratriam concernentia, et ipsas ordinationes, et capitula rationabilia, circa predicta as cognitionem iudicis ordinarii Gerunde, qui tunc erit renovare, ac commutare prout dictis confratribus seu propositis dicte confratrie expediens videatur. Mandantes per eandem Gerenti vices pro nobis in Cathalonia vicario, subvicario, bajulo et subajulo Gerunde, ceterisque officialibus, et subditis dicti domini Regis, atque nostris, vel dictorum officialium locatinentibus praesentibus et futuris, quatenus preinserta capitula, et quomodolibet ipsorum, et contenta in eis vobis dictis confratribus uti permittant et super contentis in eisdem vos nullatenus inquietent seu perturbent. Quinimo presentes nostras laudationem, et confirmationem teneant firmiter, et observent et observari inviolabiliter faciant, et no contraveniant, nec aliquem contravenire permittant aliqua ratione. In cuius rei testimonium praesentem vobis fieri, et sigillo nostro pendenti jussimus communiri.

Datum Gerundae die quinta Madii anno a Nativitate Domini millesimo trecentesimo octuagessimo quinto. Jacobus vicecancellarius.

²⁰ Tot figura interlineat.

Tempo aq̄lls q̄ sabē legir
 e tots alcs si mes ho .amē
 haieu adir ho fer dir la
 dons. ff. uens los .vii. salz
 penitēcials. ho una uen
 lo dit offici dels morts,
 ho dar en satisfaccion de
 les dites coses als dits p
 curadors. vi. dis. p calcū
 cōfrare e cōfrarella con
 ūctos en profit daq̄lla
 cōfraria ho fer dir: In m̄s
 la defūctor. E ultra aco
 q̄ calcū dels dits cōfrarē
 vms haieu e deien esser
 ala dita sepultura dels
 dits cōfrares e cōfraref
 ses morts si esser in porā.
 E los cosos daq̄lls portar
 ala sepulcā. E que calcū
 cōfrare e cōfrarella sien
 en enre tenguts a pagar
 ala fin. v. sol. volent q̄
 a calcū cōfrare e cōfra
 rella sia e deia esser por
 tada la creu dela dita cō
 fraria un q̄ sien soterrats
 dms la dita ciutat de Ge
 rona. elo cubertor d'la
 dita cōfraria. E encare

uolen e ordonen que en
 calcū dels dits dūctores
 deles quatre tēpres ha
 ien anar p cor dela dita
 seu donat a q̄scū cligue
 q̄p sia oblatio los quals
 cligues haieu acmor
 misses e fer absolucio ;
 genal en lo semēter de
 la dita seu. Capres dir lo
 vii. psalm; en laltar d' ma
 dona scā maria paia de
 tots los dits cōfrares e
 cōfrarelles m̄s e pas
 sats desta m̄da:

rem q̄ls dits cōfrares
 se haieu a justar altra
 veu lo segon d' m̄mentia
 de cōfraria la dons prop le
 guēt ap̄s d' mar ala dita
 esgleya p legir tractar e
 ordonar les ordonacions
 fetes e fahadores p r̄hon
 dela dita cōfraria e q̄p ha
 ia fmo en lo qual d' m̄en
 laico es de des entos any
 eleges q̄n. iij. p̄badores
 e. ij. penitēdos dela dita cō
 fraria segos q̄ d' auales es
 cit. lo qual a just sia de

SUMARI DE LAS INDULGENCIAS

Concedidas per la Santedat de Innocencio Papa X. als Confreres, y Confreresas de la antiquissima Confraria de Nostra Senyora, instituida, y fundada en la Iglesia Cathedral de la Seu de Gerona, com consta de Letras Apostolicas, dadas en Roma en Santa Maria la Major, Any de la Encarnaci6 del Senyor 1647 lo dia antes dels Idus de Diciembre, y de son Pontificat lo any quart.

Primo, concedeix á tots los Paels Christians, avul lument, com donas, que de aquí al devant entrarán en la dita Confraria de Nostra Senyora de la Seu, lo dia de la llur primera entrada, y recepi6 en dita Confraria, si verament peneditis, y confessats, rebdrán lo Santissim Sacrament de la Eucharistia, Indulgencia Plenaria y truisió de tots los peccats.

Item als mateixos Confreres, que ara son, y per temps serán, ahont sevulla que morirán, verament peneditis, confessats, y rebuda la Sagrada Comuni6, si comodament haurán pogut, almenys contritis, en lo articulo de la mort, de boca si podrán, ó sino de cor, invocar lo dulcissim Nom de Jesus, Indulgencia Plenaria, y remisi6 de tots los peccats.

Item als dits Confreres, també verament peneditis, confessats, y rebuda la Sagrada Comuni6, que devotament visitarán la Iglesia de la Seu de Gerona lo dia de la festivitat de la Assumpci6 de nostra Senyora, de las primeras Vespres, fins á l Sol post del dia de la Festa, y allí pregarán á nostre Senyor Deu per la exaltaci6 de la Santa Mare Iglesia, extirpaci6 de las Heregias, conversi6 dels Infels, per concordia entre los Princesps Christians, y salut del Romano Pontifice, Indulgencia Plenaria, y remisi6 de tots los peccats.

Item, als mateixos Confreres, als mateixos verament peneditis, confessats, y rebuda la Sagrada Comuni6, que devotament visitarán la dita Iglesia de la Seu de Gerona, los dias de la Purificaci6, Anunciaci6, Nativitat, y Concepci6 de nostra Senyora; allí pregarán com dalt está dit á nostre Senyor, per cada dia dels predits, set anys, y set quarantenas de perd6.

Guanyans ditas indulgencias: emins la Butlla de la Santa Cruzada.

Item, als mateixos Confreres, cada vegada que en los Oficis Divins en la dita Iglesia se celebrarán, ó á las Congregacions publicas, ó secretas de la mateixa Confraria, per exercitar alguna obra pia entrevirarán, ó serán presents, *sexanta dias de perd6.*

Item, als mateixos Confreres, que acompanyarán lo Santissim Sacrament de la Eucaristia, quant se porta á algun malalt, ó si impeditis, obint lo soyal de la campana agnollats dirán una vegada la Oraci6 Dominical del Pare nostre, y salutaci6 Angelical del Ave Maria, per lo dit malalt, *sexanta dias de perd6.*

Item, als mateixos Confreres, que entrevirarán á las Profesions de llicenciats del Ordinari celebradoras, *sexanta dias de perd6.*

Item, als mateixos Confreres, qui fent algun Ofici devotament entrevirarán en soterrar los morts *sexanta dias de perd6.*

Item, als mateixos Confreres, que acullirán los pobres Peregrins en llur casa, *sexanta dias de perd6.*

Item, als mateixos Confreres que compondrán la pau ab los enemichs, *sexanta dias de perd6.*

Item, als mateixos Confreres que reduhirán algun desencaminat al cami de la salut, *sexanta dias de perd6.*

Item, als mateixos Confreres, que ensenyarán als Ignorants los Manaments de Deu, y las cosas que son per la salut, *sexanta dias de perd6.*

Item, als mateixos Confreres que dirán sich vegadas la Oraci6 Dominical del Pare nostre, y la Salutaci6 Angelical del Ave Maria, per las Animas dels Confreres de la dita Confraria, que en la caritat de Christo serán morts, per cada vegada, guanyan *sexanta dias de perd6.*

El cual Sumari fou despatxat del Vicariat Ecclesiastic de Gerona als 29 de Febrer del any 1648.

DE BASTERO V. G. & Off.

GOIGS,
CANTAN EN
de la Assumpció
sima, en la
de la Seu

Q U E S
LA OCTAVA
de Maria Santif-
Santa Iglesia
de Gerona.

PUix regnàu sobre los Sants
excelent, y vencedora,
per los vostres Goigs tant grans
daunos prest remey Senyora.

Remediàu pel Goig primèr
del Archangel Gabriel,
remediàu en nostra prefa
miràu nostre mal cruel:
Remediàu ab vostres Mans
puix lo Fill tant vos honora,
per los vostres Goigs tant grans
daunos prest remey Senyora.

Remediàu puix sent Donzella
pareu Deu verdader,
remediàu puix sou aquella
la que preit nos pot valer:
Remediàu als defauctiats
de qui sou consoladora,
per los vostres Goigs tant grans
daunos prest remey Senyora.

Remediàu pel Goig insigne
dels tres Reys del Orient,
remediàu per lo benigne
vostre Fill tant excelent:

Remediàu per meritis rants
puix que sou mereixedora,
per los vostres Goigs tant grans
daunos prest remey Senyora.

Remediàu Senyora mia
puix lo vehu refuscitât,
remediàu ab alegria
nons vullau deslemparar:

Remediàu los nostres plans
alegrant lo trist que plora,
per los vostres Goigs tant grans
daunos prest remey Senyora.

Remediàu puix que mirareu
en lo Cel muntâr lo Fill,
remediàu puix deslliurareu
tot lo Mon de tant perill:
Remediàu als triunfants
puix que sou mereixedora,
per los vostres Goigs tant grans
daunos prest remey Senyora.

Remediàunos elegida
del Goig del Espeit Sant,
remediàu, y daunos vida
Verge digna triuntant:
Remediàu als suplicants
ab lo Fill Emperadora,
per los vostres Goigs tant grans
daunos prest remey Senyora.

Remediàu per s' Assumpta
en lo Cel ab gran honor
remediàu puix tant conjuncta
sou ab Deu nostre Senyor:

Remediàu los nostres dany
que tenim de cada hora,
per los vostres Goigs tant grans
daunos prest remey Senyora.

Remediàu, y dau descans
als Devots que vos adoran,
per los vostres Goigs tant grans
daunos prest remey Senyora.

†. *Exaltata est Sancta Dei Genitrix.* ☩. *Super Choros Angelorum ad Cœlestia Regna.*

O R E M U S.

FAmelorum tuorum, quasumus Domine delictis ignosce: Ut qui sibi placere de
actibus nostris non valemus, Genitricis Filii tui Domini nostri intercessione sal-
vemur. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, &c.

Gerona: Per NARCIS OLIVA, Estampêt, y Llibretèr, à la Plaça de las Cols.